

NR 2
VEEBRUAR
2022

Lääne-Nigula valla ajaleht

Vallavalitsus nimetas ametisse uued osavallavanemad

Alates 25. jaanuarist 2022 nimetas Lääne-Nigula Vallavalitsus ametisse uued osavallavanemad

1) Kullamaa Osavalla Valitsus – Vallamaja, Kullamaa küla, Lääne-Nigula vald, e-post: kullamaa@laanenigula.ee
Katrin Viks – Kullamaa osavallavanem, telefon 5380 3207, e-post: katrin.viks@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Kullamaa, Jõgisoo, Kalju, Kastja, Koluvere, Kullametsa, Leila, Lemmikküla, Liivi, Mõrdu, Päre, Silla, Ubasalu ning Üdruma küla.

2) Martna Osavalla Valitsus – Vallamaja, Martna küla, Lääne-Nigula vald, e-post: martna@laanenigula.ee
Janno Randmaa – Martna osavallavanem, telefon 5450 2460, e-post: janno.randmaa@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Martna, Allikotsa, Ehmja, Enivere, Jõesse, Kaare, Kaasiku, Kabeli, Kasari, Keravere, Keskküla, Keskvere, Kesu, Kirna, Kokre, Kuluse, Kurevere, Laiküla, Liivaküla, Männiku, Niinja, Nõmme, Ohtla, Oonga, Putkaste, Rannajõe, Rõude, Soo-otsa, Suure-Lähtru, Tammiku, Tuka, Uusküla, Vanaküla ning Väike-Lähtru küla.

3) Noarootsi Osavalla Valitsus – Pürksi keskus 9, Pürksi küla/Birkas, Lääne-Nigula vald, e-post: noarootsi@laanenigula.ee
Aivo Hirno – Noarootsi osavallavanem, telefon 509 6190, e-post: aivo.hirno@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Pürksi küla / Birkas, Aulepa küla / Dirslätt, Dirhami küla / Derhamn, Einbi küla / Enby, Elbiku küla / Ölbäck, Hara küla / Harga, Hosby, Höbringi küla / Höbring, Kudani küla / Gutanäs, Osmussaare küla / Odensholm, Paslepa küla / Pasklep, Riguldi küla / Rickul, Rooslepa küla / Roslep, Saare küla / Lyck-

holm, Spithami küla / Spithamn, Sutlepa küla / Sutlep, Suur-Nõmmküla / Klottorp, Tahu küla / Skätanäs, Telise küla / Tällnäs, Tuksi küla, Bergsby, Vanaküla / Gambyn, Väike-Nõmmküla / Persäker ning Österby küla.

4) Nõva Osavalla Valitsus – Kooli, Nõva küla, Lääne-Nigula vald, e-post: nova@laanenigula.ee
Aivi Heinleht – Nõva osavallavanema kt, telefon 529 9364, e-post: aivi.heinleht@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Nõva, Hindaste, Nõmmemaa, Peraküla, Rannaküla, Tusari, Väisi ning Variku küla.

5) Oru Osavalla Valitsus – Hansuküla tee 2, Linnamäe küla, Lääne-Nigula vald, e-post: oru@laanenigula.ee
Kadi Paaliste – Oru osavallavanem, telefon 5300 5921, e-post: kadi.paaliste@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Linnamäe, Auaste, Oru, Saunja, Kärbla, Salajõe, Ingküla, Vedra, Niibi, Soolu, Mõisaküla, Keedika, Seljaküla, Uugla ja Jalukse küla.

6) Taebala Osavalla Valitsus – Haapsalu mnt 6, Taebala alevik, Lääne-Nigula vald, e-post: taebala@laanenigula.ee
Jüri Bachman – Taebala osavallavanem, telefon 523 6741, e-post: jyri.bachman@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Taebala alevik ning Kadarbiku, Pälli, Tagavere, Koela, Kirimäe, Nihka, Leediküla, Kedre, Turvalepa, Võntküla ning Nigula küla.

7) Palivere Osavalla Valitsus – Raba tn 2, Palivere alevik, Lääne-Nigula vald, e-post: palivere@laanenigula.ee
Merilin Saska – Palivere osavallavanem, telefon 537 72423, e-post: merilin.saska@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Palivere alevik ning Allikmaa, Luigu, Vidruka ning Väänla küla.

Pildil (vasakult): Rein Kruusmaa (Risti osavallavanem), Kadi Paaliste (Oru osavallavanem), Jüri Bachman (Taebala osavallavanem), Katrin Viks (Kullamaa osavallavanem), Janno Randmaa (Martna osavallavanem), Merilin Saska (Palivere osavallavanem), Aivar Riisalu (vallavanem), Aivo Hirno (Noarootsi osavallavanem). Fotod: Urmas Lauri, Lääne Elu

8) Risti Osavalla Valitsus – Tallinna mnt 4, Risti alevik, Lääne-Nigula vald, e-post: risti@laanenigula.ee
Rein Kruusmaa – Risti osavallavanem, telefon 5691 8607, e-post: rein.kruusmaa@laanenigula.ee
Osavalla territooriumi moodustavad Risti alevik ning Kujõe, Piirsalu, Rõuma, Kuke, Jaakna ja Rehemäe küla.
Vallakodanikel on võimalus otse pöörduda oma piirkonna osavallavanema poole.

Valla kui terviku ja osavalla arengu kindlustamiseks, kvaliteetsete ja kättesaadavate teenuste tagamiseks lahendab osavald talle Lääne-Nigula valla õigusaktidega pandud ülesandeid järgmistes valdkondades: kodanikuühiskonna arendamine ja kohalik identiteet, koostöö kohalike ettevõtjatega, noorsootöö, elamu- ja kommunaalmajandus, ehitus, heakord ja haljastus, jäätmekäitlus, ruumiline planeerimine, maakasutus, kultuur, sport ja vaba aja veetmine, rahvastikuregistri haldamine.

Lääne-Nigula valla uus vallavanem astus ametisse

24. jaanuaril 2022 oli esimene tööpäev Lääne-Nigula valla vallavanemaks valitud Aivar Riisalul. Uue vallavanema esimesed tööülesanded on olnud tõised, kus ta on keskendunud uue vallavalitsuse ja valla struktuuri käivitamisele ning tutvunud omavalitsusametnike ja allasutuste töötajatega.
Aivar Riisalu missioon on leida võimalusi Lääne-Nigula piirkonna atraktiivsemaks muutmiseks, mis tooks siia rohkem ettevõtlust ja looks uusi töökohti, et läbi selle suurendada püsielanike arvu ja täiendada eelarvet.
Riisalu moto on: „Ei tohi karta suuri asju ning tähtis on leida võimalusi, et kuidas saab!“

Kes on Lääne-Nigula uus vallavanem?
Aivar Riisalu on sündinud 13. märtsil 1961 Märjamaal, lõpetanud 1979. aastal Kullamaa Keskkooli, 1980. aastal Tallinna Tehnikakooli nr. 2 kinomehaaniku erialal. 1984. aastal lõpetas Riisalu Tallinna Polütehnilise Instituudi ökonomistina. Ta oli AS Hansabalt juhatuse esimees 2001–2007, Tallinna Mustamäe linnaosa vanem 2004, AS Bit juhatuse esimees 1999–2001, 1993. aastal üks AS Alexela asutajaliikmetest ja AS Autokütus juhatuse esimees 1994–1999. Kuulus 2007–2015 Riigikogu XI ja XII koosseisu, 2017–2021 oli Tallinna abilinnapea ettevõtluse valdkonnas.

Ta on Kaitseliidu liige ja Sõjalis-Sportliku Selti Erna juhatuse liige. On Kaitseliidu Harju maleva pealiku abi, Kaitseliidu vanematekogu liige.

Aivar Riisalu kandideeris Lääne-Nigula valla vallavanemaks siira sooviga tulla tagasi juurte juurde ja ajada üheskoos sama asja – oma kodukandi asja!

Aivar Riisalu:
“Soovin vallaelanikele head tervist ja pealehakkamist. Meie kaheksa kogukonna koostöö on võti edu juurde, aga me saame sellega hakkama!
Loodan teile ja tänan usalduse eest.“

Volikogu esimehe veerg

Kokkuvõtte volikogu 20. jaanuari 2022. a istungist – Lääne-Nigula sai uue vallavalitsuse

Mikk Löhmus
Volikogu esimees

20. jaanuaril 2022. a toimus Lääne-Nigula Vallavalikogu istung Oru Kultuurisaalis. Seekord osales 22 volikogu liiget, puudus 3.

Olulise otsustuse saai paika 8-liikmeline vallavalitsus eesotsas valla-

vanem **Aivar Riisalu**. Vallavalitsuse liikmeks kinnitati 7 osavallavanemat – **Jüri Bachman, Aivo Hirno, Kadi Paaliste, Janno Randmaa, Katrin Viks, Rein Kruusmaa ja Merilin Saska**. Vallavanem rõhutas oma ettekandes, et iga vallavalitsuse liige hakkab kureerima ühte ülevallalist valdkonda, see loob eelduse, et otsuseid tehakse tervikpilti ja luuakse eeldus hea meeskonnavaimu kujunemiseks. Eesmärgiks on Lääne-Nigula ühtse identiteedi kujundamine. Vallavanemal tuli vastata ka arvukatele asjalikele küsimustele.

Siinkohal ka üks tsiteerimisväärt vallavanema lause: „Rumalusi aitab ära hoida olude õige tundmine ja õigel kohal oleva südamega inimeste kaasamine otsustusprotsessidesse. Antud struktuur on parim viis selle saavutamiseks“ Volikogu vaatas läbi kaks olulist aren-

gudokumenti – kinnitati **Läänemaa arengustrateegia 2035 muudatused** ja kiideti heaks **Lääne maakonna ühine jäätmekava aastateks 2022-2026**. Kui arengustrateegia muutmine oli pigem vormiline tegevus – 2022 hakatakse koostama päris uut ja ajakohastatud maakonna arengustrateegiat tänase asemel – siis jäätmekava seab juba sisulisemad eesmärgid lähiaastate tegevustele. Ringmajandus, keskkonnajäävad ja mugavad sorteerimisvõimalused, kompostimisplatsid – kõige sellega tuleb vallavalitsusel toimetama hakata, sest jäätmekäitlus on hetkel üks valdkondi, mille korraldusega päris rahu olla ei saa. Valla esindajateks Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekul kinnitati volikogu esimees **Mikk Löhmus** ja vallavanem **Aivar Riisalu**. Vallavanemast sai ka esindaja liidu volikogus.

Istungil tegi ettekande RMK Läänemaa metsaülem **Jürgen Kusmin**, kes andis ülevaate Lääne-Nigula vallas olevatest riigimetsadest, kavades 2022. aastal ning vastas volinike küsimustele. Volikogu sai teada, et RMK haldab meil 60 000 ha maad ja täna moodustab see Lääne-Nigula vallast koguni 43% – ligi pool. Meil asuvad ka olulised külastusobjektid, lisaks Nõva-Peraküla puhkealale on neid Noarootsis (Tahu ja Saare matkarajad), Silma looduskaitsealal, Marimetsa rabas (matkarada) ja Matsalus (Rannajõe vaatetorn). Samuti saime teada, et 2021. a kulutas RMK külastuskorraldusobjektide hoolduseks ja Nõva külastuskeskuse toimimiseks kokku 162 000 eurot. 2022. a on objektide rekonstrueerimiseks kavas investeerida 83 000 eurot. Volikogu andis ühehäälselt valla au-

kodaniku tiitli ja vapimärgi kolmele teenekale vallakodanikule – nendeks on pärandihoidja **Helve Tellei** Taeblast, koolijuht **Tõnis Peikel** Paliverest ja kultuurijuht **Loit Lepalaan** Kullamaalt. Muude küsimuste all räägiti Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamisest ja volinik Ago Kirsipuu tegi ettepaneku juubilaride nimede, samuti sündide ja surmade avaldamiseks valla lehes. Järgmine volikogu istung toimub **17. veebruaril 2022 kell 15.00**. Volikogu kõige olulisemaks teemaks kujuneb 2022. eelarve II lugemine ja heaks kiitmine, kuid päevakorda tuleb ka uus sotsiaaltoetuste kord, kavas on tõsta sünni- ja kooliminekuetoetusi ning kinnitada huvihariduse- ja huvitegevuse kava. **Volikogu istung on jätkuvalt otseülekandega ja hiljem veebis jälgitav, istungi leiate istungipäeval valla kodu- või FB lehel.**

Kodanikuühenduse projektitoetuste taotlemine

Lääne-Nigula valla kogukondliku ühistegevuse projektitoetuste ja noorteprojektide taotluste kevadvoor

Mittetulundusühendused saavad taotleda projektitoetust külakogukonnale suunatud tegevuste läbi viimiseks (erinevate ühistegevuste, sündmuste, koolituste, talgute, koduloo uurimise jms) korraldamiseks või ülevallaliste ja piirkondlike sündmuste ning tegevuste korraldamiseks.

Noorteprojektid on noortele suunatud tegevused, mille eesmärgiks on noorte kaasamine, koolitamine, ühisürituste jms. korraldamine. Noorteprojektide teostamiseks saavad toetust taotleda mittetulundusühendused ja ka valla noorte volikogu.

Spordiürituste korraldamise toetuse kevadvoor

Spordiürituste korraldamise toetust võivad taotleda seltsingud ja kodanikuühendused kui nende põhikirjaline või seltsingulepinguline tegevus on spordi arendamine. Toetust saab taotleda vallas toimuvate spordi-, liikumisharrastuse- ja rahvaspordiürituste ning võistluste korraldamiseks. Taotlused palume esitada valla e-teenuste keskkonnas või digitaalselt allkirjastatuna Lääne-Nigula vallavalitsusele e-posti aadressile: vv@laanenigula.ee

Taotlusi saab esitada kuni 1. märtsini 2022 a.

Info taotlemise kohta ja taotluste vormid on leitavad valla kodulehelt: www.laanenigula.ee/toetused

Teavet jagab Varje Paaliste, kultuuri- ja spordinõunik, varje.paaliste@laanenigula.ee, tel 56469191.

Hajaasustuse programmi taotlusvoor avatud 1. veebruarist 2022

Alates 1.02.2022 algab hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt. Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada paremad elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele maapiirkondades. Toetust saab taotleda hajaasustuspriirkondades asuvate majapidamiste jaoks veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks. Abikõlblikud ei ole tiheasustusega piirkonnad.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes elavad alaliselt selles majapidamises rahvastikuregistri andmete kohaselt hiljemalt 1. jaanuarist 2022, millele nad taotlust taotlevad. Suvekodudele toetust taotleda ei saa.

Lääne-Nigula vallas hajaasustuse programmiga toetust taotlevate isikute eelistatud sihtrühmaks on vähemalt ühe alaealise (kaasa arvatud 2022. aastal sündiv laps ja 18- aastane isik) lapsega perekond, puuetega isikud ja pensionärid. Maksimaalne toetus programmist on ühe majapidamise kohta 6500 eurot, omafinantseering peab moodustama 33% projekti kuludest. Toetuse hulka arvestatakse 2017-2021 hajaasustuse programmist saadud toetuste summa. Programmdokumendis kehtestatud nõuetele vastavad taotlused leiab Lääne-Nigula valla kodulehelt: <https://www.laanenigula.ee/et/hajaasustuse-programm> ja Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt: <https://rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm#toetatavad-tegevused>.

Taotlusi saab esitada vallavalitsusele alates 01.02.2022.a ja esitamise viimane tähtpäev on 01.04.2022.a.

Lisainfo Lääne-Nigula vallas: **Olev Peetris, teede- ja kommunaalnõunik**
Telefon +372 504 9561, e-post olev.peetris@laanenigula.ee

Hoiaime hoonete katused lumest puhtana

Tarbikakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) tuletab hoonemanikele meelde, et katustele kogunev raske lumi võib kujutada endast ohtu nii katustele all liiklejaile kui ka varale, näiteks autodele. Oht suureneb veelgi sulailmadega, mil lumi ja jää hakkavad katustelt alla libisema. Võimaliku ohu puhul tuleb piirata inimeste ligipääsu räästa alusele alale ning puhastada koheselt nii katus kui ka räästad.

„Ligine lumekoormus ohustab eriti teras- ja puitkonstruktsioonidega kergehitisi või ehitiste osasid (varjualused, varikatused, karniisid), lameda katusega või väikese katusekaldega ehitisi (bensiinijaamad, spordirajatised, angaarid, estakaadid) ning vanemaid amortiseerunud ehitisi. Lisaks tuleb vältida lume ja jää kogunemist KATUSE RÄASTARENIDESSE NING SADEVEE ÄRAVOOLUTORUDESSE JA -LEHTRITESSE, kuna see võib kahjustada sadeveesüsteeme ning takistada katusest lumesulamise vee ärajuhtimist,“ selgitab TTJA ehitus- ja raudteeosakonna juhataja Kati Tamtik. Lumekoormuse hindamisel tuleb silmas pidada, et seisnud ning märgunud lume kaal on tunduvalt suurem värskel lumekihi kaalust. Arvestama peab ka hoonete projekteerimisel ette nähtud võimalikke lisakoormusi. Üleliigne lumi tuleb katustelt eemaldada ja paral-leelselt jälgida, et see ei tekita ajutist lisakoormust (nt ajal, mil enne lume alla viskamist kogutakse lumi kokku ühte katuse serva).

Lume ja jää eemaldamisel soovitab TTJA järgida järgmisi nõudeid:

- * katusel liikudes tuleb kasutada turvavarustust ning end kindlalt konstruktsiooni külge kinnitada;
- * kui hoone omanikul puudub nõuetekohane turvavarustus ja muud tööohutuse tagamiseks vajalikud vahendid, siis tellida katuse lumekoristustööd sellele spetsialiseerunud ettevõttelt;
- * katusele minnes arvestada ilmastikutingimustega, sest jää, tugev lumesadu ja tuul võivad alla kukkumise riski oluliselt suurendada;
- * lund ei tohi visata hoone kõrgemalt osalt madalamale osale, kuna nii võib tekkida ligine koormus hoone madalamale osale ning põhjustada selle varingut;
- * kui lund visatakse inimeste ja sõidukite liikumistsoonidele, tuleb eelnevalt piirata inimeste ligipääs antud tsoonidele;
- * ohutuks liikumiseks on soovitatav paigaldada katusele katuseallid ja -redelid;
- * lume ja jää katusest varisemise takistamiseks paigaldada katusele lumetõke;
- * lume ja jää sulatamisel vältida keemilisi aineid ja tehnoloogiasid, mis võivad kahjustada katusekatet või sadeveesüsteeme, samuti vältida jää lõhkumisel teravaid esemeid, mis võivad katusekatet vigastada;
- * lume ja jää mehaanilisel eemaldamisel kasutada õigeid vahendeid, et vältida külmaga rabadaks muutunud katuse või selle katte lõhkumist;

TTJA paneb südamele, et katuseräästad peavad olema ohutud igal ajahetkel. Majaomaniku kohustus on jälgida lumeperioodil katusele kogunevat lume ja jää seisukorda. Ehitise omaniku kohustuste eiramine on rahaliselt karistatav. Varalise kahju tekkimisel vastutab omanik tsiviilkorras, teisele inimesele tervisekahjustuse põhjustamisel võib järgneda omaniku vastutus karistusseadustiku alusel.

Pensionid, toetused ja hüvitised toob edaspidi koju Hansab koostöös turvaettevõttega Viking Security

Alates 1. veebruarist hakkas pensionide, toetuste ja hüvitiste kojukannet Omniva asemel tegema AS Hansab koostöös turvaettevõttega Viking Security. Pensionid, toetused ja hüvitised tuuakse koju 5.-12. kuupäevani.

Sotsiaalkindlustusameti projektijuhi **Regina Maslova** sõnul võis inimeste jaoks muutuda senine koju toomise kuupäev. Lähemal ajal saadab Hansab SMSi, kus on kirjas kojukande kuupäev. Neil, kellel mobiiltelefoni pole, palume ise või lähedaste abil pöörduda sotsiaalkindlustusameti infotelefonile **612 1360**. Edaspidi tuuakse toetused, hüvitised ja pensionid koju ajavahemikus kella 8-18ni ja ka nädalavahetustel, erandiks on riigipühad.

Lisaks muutus odavamaks ka teenuse hind. Kui varem tuli koju toomise eest maksta 8.10 eurot, siis 1. veebruarist maksab hüvitise koju toomine neile, kes selle teenuse eest ise maksavad, 6.70 eurot.

„Hüvitiste kättesaamisel tuleb kojukandjale näidata oma isikut tõendavat dokumenti. Kui tegemist on kellegi teise pensioniga, siis tuleb näidata ka volikirja,“ selgitab Maslova, kuidas tagatakse raha turvaline jõudmine õige inimeseni. Aadressi või telefoninumbri muutusest tuleb teavitada sotsiaalkindlustusametit. Muudatus puudutab orienteeruvalt 5500 sotsiaalkindlustusameti klienti, kellele pension, toetus või hüvitis koju tuuakse. Kõigile neile saatis sotsiaalkindlustusamet jaanuaris koju ka infolehe, mis sisaldas täpsemat infot uue teenusepakkuja ja tingimuste kohta.

Liikumistakistusega inimestele või neile, kes elavad hajaasustusega piirkondades ning kellele pangateenus on raskelt kättesaadav, viiakse pensionid, toetused ja hüvitised koju tasuta. Pensioni või toetuse kojukande tellimiseks tuleb esitada avaldus, mille leiab ameti kodulehelt.

Lisainfo:

Mona Sõukand, sotsiaalkindlustusameti kommunikatsioonispetsialist, mona.soukand@sotsiaalkindlustusamet.ee, 53335149

Regina Maslova, sotsiaalkindlustusameti projektijuht, regina.maslova@sotsiaalkindlustusamet.ee

Sireli detailplaneeringu kehtestamise teade

Lääne-Nigula Vallavalitsus avaldab teadaande planeerimisseaduse (PlanS) § 139 lõike 3 alusel. Lääne-Nigula Vallavalitsus teatab Lääne-Nigula Vallavalitsuse 25.01.2022 korraldusega nr 2-3/22-19 kehtestati Sireli tn 9 kinnistu detailplaneering asukohaga Risti alevik Sireli tn 9 katastritunnus 44101:001:0370 kinnistu-registrios nr 13738650 pindala 38894 m².

Detailplaneeringu ülesandeks on Sireli tn 9 jagamine 15-ks elamumaa sihtotstarbega krundiks. Lisaks on kavandatud 3 üldkasutatava haljasala krunti, millest ühele on jäetud ka võimalus rajada ümberkaudsetel elanikel oma aiamaad. Elamukvar-taisese juurdepääsutee tarbeks on planeeritud 3 transpordimaa sihtotstarbe-ga (007; L) krunti (Pos 19-21). Pos 19 krundile on planeeritud ka raudteejaama teenindav parkla, neile sihtotstarvet ja ehitusõiguse määramine, hoonestusala ja ehitusõiguse määramine; vajalike ehitiste, sealhulgas tehovõrkude ja rajatiste ning avalikule teele juurdepääsuteede määramine, ehitiste ehituslike tingimuste määramine. Planeeringu tegevus on kooskõlas kehtiva Risti valla üldplaneerin-guga, sest planeeringuala asub detailplaneeringu koostamise kohustusega alal ning perspektiivses elamuehituspiirkonnas. Planeeringuala ei asu Natura alal ega kaitsealal, samuti puuduvad alal muud looduskaitsealised piirangud.

Detailplaneeringule keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadus puudub, sest planeeritav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüs-teemi seaduse § 6 lõigetes 1 ja 2 loetletud tegevusvaldkondadesse. Detailplaneeringu kehtestamine <https://www.laanenigula.ee/laane-nigula>

Tartu Rahu 102. aastapäev

Tartu Rahu tähistamine Kullamaa vabadussamba juures

Tartu Rahu tähistamine Lääne-Nigula vabadussamba juures

2. veebruaril möödus 102 aastat Eesti ja Venemaa vahelise rahulepingu allkirjutamisest, millega Venemaa tunnustas Eesti iseseisvust ja see lõpetas Vabadussõja.

Lääne-Nigula vald tähistas Tartu rahu 102. aastapäeva mälestuseremooniaga Lääne-Nigula vabadussamba juures. Lauldi hümnid ja peeti päevakohaseid

kõnesid. Samba jalamile asetati lilli ja küünlaid.

Kõigi Lääne-Nigula elanike nimel asetati sambale pärja ja küünla vallavolikogu esimees Mikk Lõhmus ja vallavanem Riisalu.

Kaitseliidu küünla asetati sambale jalamile Hardi Rehkalt, naiskodukaitsjate oma Eha Grossev, politsei küünla piir-

konnapolitseinik Kiur Klippberg ning osavaldade küünlad asetati Taebla osavallavanem Jüri Bachman, Oru osavallavanem Kadi Paaliste ja Palivere osavallavanem Merilin Saska.

Mälestusküünla samba jalamile asetati ka ka EELK Lääne-Nigula Püha Nikolause kogudus. Kullamaa vabadussamba juures toimus samuti traditsiooniline mälestushetk, heisati riigilipp ja süüdati küünlad, mälestamaks Eesti Vabadussõjas võidelnuid ja langenuid. Mälestushetkel kõnesid vallavanem Aivar Riisalu ja kaitseliitlane Aksel Heidemann. Mälestusküünlad ausamba jalamile asetati Kullamaa osavallavanem Katrin Viks, Lääne-Nigula vallavanem Aivar Riisalu ja Naiskodukaitsese ning Kaitseliidu esindajad. Küünlad süüdati ka Nõva vabadussamba juures.

Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse suusatalve tegemised

Käesoleva suusahooajaks algasid ettevalmistused Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuses 2. novembril 2021.

Tänavu alustasime kunstlume õnnestus kasutusse anda 30. novembri õhtul ja esimene suusataja oli Jaanika Paalmäe, kes ka mõned trenni kilomeetrid kirja sai. Nii vara pole suusahooaeg Pikajalamäel sel aastatuhandel alanud. Lumetootmist tuli vaadata ka hulk uudishimulikke. 2. detsembril oli suusarada pikenenud juba 0,8 km pikkuseks.

Nagu tehnikat puhul ikka, tuli ette erinevaid tehnilisi probleeme. Suureks abiks erinevate tehniliste rikete kõrvaldamisel ja kunstlume tootmisel kuni hiliste öötundideni oli rajameister Juhan Lukk ning vabatahtlikud abilised. Täname: **Einar Luiga, Siim ja Ats Peetris, Jaanika Paalmäe, Diana Ots, Guido Ulejev, Väino Munskind, Marco Kaabel, Ardi Väiko, Aimar-Alarik Ots** jpt.

14.-19. detsembrini kestnud sula ja vihm kahjustasid mõnevõrra suusarada spordikeskuse parkla ümbruses ning 20. detsembri öösel tootsime suusarajale ja kelgunõlvale kunstlunde lisaks, mis võimaldas 21. detsembril kunstlumega kaetud suusara-

da pikendada juba 1,3 km-ni. Suusaklubi Sula liige Jaanika Paalmäe taotles Kultuurkapitalilt toetust Palivere Suusasarja korraldamiseks viie etapilisena ja edukalt. Saadud toetus võimaldas Palivere Suusasarja I vabatehnika etapi läbi viia 13. jaanuaril. Palivere Suusasarja esimesel etapil osales 47 suusatajat Läänemaa ja naaber maakondadest. 1,3 km suusaraja valmistas ja tähistas rajameister Juhan Lukk. Võistluse peakorraldaja Jaanika Paalmäe lähetas alutuseks 0,4 km rajale kõige pisemad kuni 7-aastased tüdrukud ja poisid ning võistluse lõpetasid naised ja mehed 7,2 km suusarajal.

Tulemused: <https://my.racersult.com/189897/results>.

Kultuuriminister Tiit Terik külastas 14. jaanuaril Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskust ning tutvus spordikeskuse investeerimistegevusega, huvitus spordikeskuse tuleviku arenguplaanidest ning investeringute vajadustest külastajate paremaks teenindamiseks. Neid küsimusi ka hiljem arutati. Kohtumisel Terikuga osalesid sihtasutuse nõukogu liikmed Urmas Muld, Renek Loorens, Palivere osavallavolikogu esimees Risto Roomet ja Lääne-Nigula Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjoni esimees Kadri Lukk.

EESTI VABARIIGI 104. AASTAPÄEV

Eesti Vabariigi sünniks loetakse 24. veebruar 1918. Just sellel päeval avaldati Tallinnas "Manifest kõigile Eestimaa rahvastele", milles kuulutati välja sõltumatu ja demokraatlik Eesti Vabariik. Kuid oma riik ja iseseisvus ei tulnud lihtsalt, vabadus on alati ohvreid nõudnud. Eesti riik kaotas Vabadussõjas umbes 5500 meest ning ligi 14000 sai haavata. Igal aastal, Eesti iseseisvuspäeval mälestatakse vabaduse eest võidelnuid, ausammaste juures peetakse kõnesid, tuuakse lilli, süüdatakse küünlaid. See on vähim mida meie, tänased põlvkonnad saame teha, esivanemaid tänada, mitte unustada. Meie võimuses on oma riigist ja rahvast hoolida.

Eesti Vabariigi 104. aastapäeva tänapäevad ja aktused Lääne-Nigula vallas:

- 23.02. kell 11.30 Martna kirikus
- 23.02. kell 15:00 Nõva vabadussamba juures
- 23.02. kell 17:00 Lääne-Nigula vabadussamba juures
- 24.02. kell 11:00 Noarootsi vabadussamba juures
- 24.02. kell 12:00 Kullamaa vabadussamba juures

Kaunist Eesti iseseisvuspäeva meie riigile, meile kõigile!

Läänemaa koolide talvise suusaveerandi avasid Eesti Suusaliidu tasuta treeningud spordikeskuse suusaradadel Palivere ja Ridala Põhikoolide õpilastele suusatreener Kadri Lukki juhendamisel. Suusaveerandil on aktiivselt kasutanud Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse suusalaenu- tuse ja -radade võimalusi Risti Põhikooli 60 õpilast kehalise kasvatusõpetaja Kreity Naudre juhendamisel.

LEADER programmi raames meede kahte esitatud projektitaotlus „Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse teenuste arendamine II etapp” osutus edukaks. Projekti tulemusena osteti sihtasutusele liikumisradade hooldamiseks murutraktor Kubota Z122R. Ehitati ja paigaldati piknikuplatsi paviljon väliürituste paremaks korraldamiseks Jansapuit OÜ poolt. Palivere discgolfi pargi 18 korvile ja viskealale paigaldas ehitaja Palivere Puukool OÜ lisaks 12 korvi ja viskeala koos vajalike infotahvlite ja uuendatud suure rajaplaaniga, millel on kujutatud 30 korvi ja viskealade asukohad looduses. Tiptiptap OÜ-ga sõlmitud

hankeleping tulemusena rajati väljõuväljak kaheksa erineva seadmega. Kelgumäele kasutamiseks osteti spordikeskusele kasutajale laenuks 15 tugevdatud konstruktsiooniga vastupidavat lumerõngast. Kõik eelkirjeldatud rajatised on võetud spordikeskuse külastajate poolt kasutusse ja aidanud kaasa spordikeskuse külastajate arvu suurendamisele ning majandusliku toimetuleku parandamisele. Spordikeskuses paigaldatud külastajate loendurid on registreerinud Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse käesoleva aasta jaanuari kuus 3767 külastajat, mis räägib spordikeskuse populaarsuse tõusust. Kavandatud on mitmed uued projektid nagu Palivere lumepargi arendus sh lumerõnga tõstuki paigaldus, madalseikluspargi ehitamine ning pikalt oodatud/lubatud teenindus – ja olmehoone spordikeskuse külastajate paremaks teenindamiseks. Rõhkem infot Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse tegemistest on leitav Palivere Turismi- ja Tervisespordikeskuse Facebooki lehel. Edu soovidega **Mati Kallemets**

Matemaatikapäev Taebla Koolis

Kersti Lõhmus
Õppe- ja arendusjuht
Taebla Kool

Viimases „Õpetajate Lehes“ (28.01.2022) kirjutab akadeemik Jaak Aaviksoo oma matemaatikaõpetajast Igor Holtsist, kelle silmapaistvaim oskus oli leida erinevate huvide ja võimetega õpilastele just neile jõukohaseid ülesandeid. Matemaatika ei olnud enam matemaatika, vaid tegelik elu! Aaviksoo sõnul ei tasu muretseda selle pärast, millest aru ei saa, vaid tunda rõõmu sellest mida juba oskate: „Vaata, kas Sa saad selle ülesandega ka hakkama!“

Taebla Koolis on saanud traditsiooniks korraldada 20. jaanuaril **matemaatikapäev**, millest on oodatud osa võtma ka kõik ümberkaudsed Lääne-Nigula valla koolid. Teemapäeva eesmärgiks on õpilaste huvi äratamine reaalinete vastu ning heade suhete loomine naaberkoolidega.

Tänuväärse ürituse idee autor, meie oma kooli matemaatikaõpetaja **Hannes Saarsoo**, leiab, et õpilastel oleks hädasti tarvis just selliseid võistlusmomente, kus nad saavad lahendada **huvitavaid ja jõukohaseid** ülesandeid.

Eduelamus on edasiviiv ja seda peaks lastele kindlasti võimaldama!

Selle aasta matemaatikapäev algas huvitava külalisega – kunagise Taebla kooli õpilase, praeguse molekulaar- ja raku-bioloogia doktori ning siirdemeditsiini professori **MARIO PLAASIGA**. Noore teadlase põnev loeng innustas ja tõestas, et unistada tuleb suurelt!

Keerulise olukorra tõttu pidid meie naaberkoolid osalemisvõimalusest loobuma, ent Palivere Põhikool võttis väljakutse vastu!

II matemaatikapäeva tulemused:

9. klassi arvestuses
I koht - **Rami Sepp** (Taebla Kool)
II koht - **Sten-Hendrik Remmel** (Taebla Kool)
III koht - **Markus Roomet** (Palivere PK)

8. klassi arvestuses
I koht - **Kaspar Kallau** (Palivere PK)
II koht - **Henrik Eilpuu** (Palivere PK)
III koht - **Oskar Looring** (Taebla Kool)

7. klassi arvestuses
I koht - **Eliise Jets** (Taebla Kool)
II koht - **Keimo Plaas** (Palivere PK)
III koht - **Meeri Siirus** (Taebla Kool)

Foto: Tulid matemaatikatundjad

6. klassi arvestuses
I koht - **Kaspar Põlluste** (Palivere PK)
II koht - **Jako Tereping** (Palivere PK)

Klasside parimad matemaatikatundjad:

1 a klass - **Karl Rohtla**
1 b klass - **Lisete Lukk**

2. klass - **Anna-Janelle Poks**
3. klass - **Sebastian Raudsoo**
4. klass - **Hendrik-Mairold Tülp**
5. klass - **Robin Bortnik**
6. klass - **Rait Bachman**
7. klass - **Eliise Jets**
8 a klass - **Robbin Danjuk**
8 b klass - **Marion Meister**
9. klass - **Lisete Kiisk**

Foto: Ester Rodima

Täname matemaatikapäeva läbiviijaid: Maarja Tuul, Ave Bachman, Merle Tamm, Malle Niit, Reet Kasemets, Hannes Saarsoo ja Signe Saviir

Soovime, et Taebla Kooli matemaatikapäevast kasvaks ja areneks traditsioon, mis liidaks valla koole ja innustaks noori matemaatikaga edasi tegelema!

„Sport Koolis“ projekt Taebla koolis

Kersti Lõhmus
Õppe- ja arendusjuht
Taebla Kool

Eesti Olümpiakomitee alustas 2021. aastal pilootprojekti „Sport Koolis“, mis pöörab tähelepanu võimalikele spordi ja liikumisega seotud valikõppeainete käivitamisele koolis kvalifitseeritud treenerite juhendamisel. Koostöös maakondlike spordiliitudega valiti igast maakonnast vähemalt üks kool, kus projekti piloteeritakse.

Lääne maakonnas osalevad „Sport Koolis“ projektis Taebla Kooli ja Ridala Põhikooli esimeste klasside õpilased, kellel on tunniplaanis nüüd neli kehalise kasvatuse tundi nädalas.

Taebla Koolis tutvustatakse „Sport Koolis“ raames sel õppeaastal 1. klassi õpilastele **korvpalli, kergejõustiku** ja **tennise** (treenerid Mikk Päeske, Silvia Ots ja Andres Nõmtak) olemust ning esmaseid põhioskusi. Treeningute oluline mõte on tekitada õpilastes huvi ja soovi uute spordialade edaspidamiseks harrastamiseks. Samuti on professionaalsetel treeneritel hea võimalus märgata laste eeldusi, võimeid ja andeid ning neid edasi arendada.

Kultuurinädal Risti Põhikoolis

Lisanna Lipu
Risti Põhikooli huvijuht

Risti Põhikoolis toimub igal aastal jaanuari lõpus kultuurinädal, mille raames õpitakse tundma mõnd riiki. Näiteks eelmisel aastal oli teemaks Egiptus, sel aastal Iirimaa.

Kultuurinädala raames jagus pea igale päevale mõni põnev üritus.

Esmaspäeval rääkis meie eripedagoog Nele Maide II ja III kooliastmele oma kogemusest seoses Iirimaa elamisega ja tutvustas lastele sealset koolisüsteemi.

Lisaks rääkis ta piltide abil sealset loodusest ja igapäevaelust

Kolmapäeval rääkis hoolekogu liige Sven Köster õpilastele oma reisist Irimaale. Lisaks pakuti sööklas Iirimaa köögist inspireerituna kalkunilihaga rooga.

Neljapäevaks olime kooli külla kutsunud Iiri tantsu trupi Solas Haridusprogrammi. Tutvustati lähemalt Iiri tantsu ja ka lapsed pandi tantsima ja samme proo-

vima. Pärast saalist lahkumist proovisid nooremad õpilased veel koridoriski samme järele teha ja iiri tantsu tantsida.

Kultuurinädalale punkti panemiseks olid kõik klassid reedeks ette valmistanud väikese esitluse neile etteantud teemal Iirimaa kohta. 1. klass tutvustas meile Iiri vanasõnu, 2. klass rääkis Iirimaa loodusest

ja 3. klass Iirimaa rahvuslikest sümbolitest. 4. klass tutvustas kuulajatele mõningaid kuulsaid iiri sportlasi, näitlejaid ja kirjanikke. 5. klass rääkis Iirimaa toidukultuurist ja 6.-7. klass rahvakultuurist.

Lõpetuseks tegi 8. klass meie kokkuvõtte Iirimaa sisepoliitikast. Ettekannete põhjal oli 9. klass

kokku pannud viktoriini, millest võtsid osa nii õpilased kui ka õpetajad

Kultuurinädal läks igati korda ja kindlasti teavad nii õpetajad kui õpilased nüüd jälle ühe riigi kohta palju rohkem kui varem. Juba on hakanud tekkima ka uued ideed seoses järgmisel aastal toimuva kultuurinädalaga.

Noarootsi Gümnaasiumi kunstigala

Marie Suur
10. K klassi õpilane
Piltide autor on Kristina Kivi

Lumisel 20. jaanuari õhtul korraldas 10.K klass kultuurimajas Noarootsi Gümnaasiumi esimese ametliku kunstigala.

Galale oli kutsutud kogu koolipere oma kaaslaste kunsti vaatama ning hindama. Kunstigala eesmärgiks võeti, et õpilased saaksid kusagil oma kunsti ja loovust teistele eksponeerida.

Kunsti, mida vaadata oli tõesti palju ning iga teos oli omamoodi köitev. Galale esitati 83 teost ja esindatud oli nii abstraktset kunsti, pliiitsi joonistusi, maale, keraamikat kui ka digitaalkunsti. Kohtunikud valisid välja viis lemmikut ning publik ühe. Auhinnad said kunstnikud Annika Mikson 11.V (tööd nr 17, 22, 48); Iiris Marie Ümarik 10.K (töö nr 14); Janno Reppo 12.K (töö nr 76) ja Pille-Riin Kikas 10.T (töö nr 51).

Külaliste meelt lahutas Nuckõ Folkdants rahvatantsu grupp ning menukas Kümpe bänd.

Täname kõiki, kes aitasid sellel üritusel sündida!

Vana paberileht sai uue elu

Heli Mäe
Kullamaa Keskkool

Oli aasta 1666. Nii vana paberileht pole koolis võimalik leida, aga meie lugu saab oma alguse küll just tollest ajast. Sügisese Londonis, Paddingtoni tänava pagariäris puhkes tulekahju, mis levis kiiresti üle linna, hävitades suurel hulgal elumaju ja muid hooneid.

Kuidas see kõik täpselt seal toimus, sellest me lugesime 8. klassi õpikust inglise kelle tunnis. Ja täiesti ootamatult (nagu sageli head ideed tulevad) tekkis mõte asetada õpilased sinna 1666. aasta septembrikuisesse Londonisse.

Õpilased pidid end ette kujutama

sinna aega keset neid tormilisi sündmusi, tuli kirjeldada Londoni Suurt Tulekahju nii, nagu oleks ise seda kõike näinud ja läbi elanud. Palusin õpilastel see kõik kirja panna ja mulle meili peale saata. Aga selle peale küsis Kevor: „Kuidas me saame teile meili saata? 17. sajandil polnud ju sellist võimalust!“ Täiesti õige tähelepanek. Suundusin kooli sekretäri juurde, et ta aitaks mul maja pealt leida võimalikult vanu ja soovitatavalt kolletunud ja räbaldunud paberilehti, mida enam alles ei pea hoidma.

Saingi peotäite nõukaaegseid blanke, teine pool kenasti tühi. Ja nii need vanad paberilehed saidki uuesti elule äratatud. Üks väga katkine, aga meie ülesande jaoks

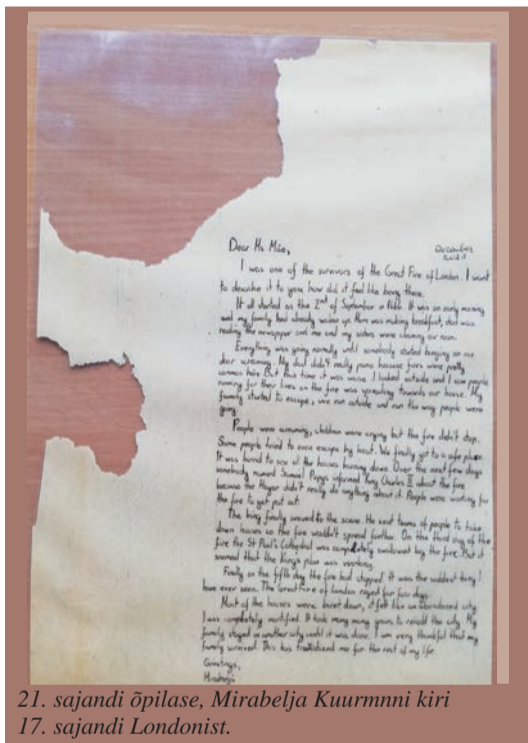
just ideaalne paber äratas teistest rohkem tähelepanu. Tegemist oli ühe õppeveerandi aruandega aastast 1972 ja kinnituseks juures ka tolaeagse direktori allkiri. Rääkisimegi veidi aega siis hoopis oma kooli ajaloo, direktor Viktor Topperist, nõukaaegast, õpilaste arvust. Sain õpilastega jagada oma mälestusi ajast, kui ise siin koolis käisin. 1970ndatel maja kihas, õpilasi oli mingil hetkel lausa 369, kui tunnid lõppesid, algas vilgas isetegevus, sest huviringe oli oi kui palju – mudilaskoor, lastekoor, poistekoor, 24-liikmeline puhkpilliorkester, rahvatantsurühmad, karakteritantsijad, võimlemisrühm, kirjandusring ja mit-med spordiringid. Ma oleks võinud jäädagi oma mälestusi heietama, aga õpilased kibelesid juba

oma Londoni tulekahju-elamusi kirja panema.

Täpselt 355 aastat ja 3 kuud hiljem kogesid needsamad kaheksandikud aga päris tulekahju. Nimelt süttis 2. detsembri hilisõhtul meie värskest remonditud koolimaja põõningul tulekahju.

Õnneks oli majas veel inimesi, kes märkasid ja abi kutsusid ning ka ise appi jäid. Tuli ei saanud kaugele levida. Kahjud olid võrreldes Londoni tulekahjuga väga väikesed, aga väga ehmatav juhtum sellegipoolest.

Loole lisab salapära asjaolu, et kooli tulekahju sattus just selle nädala peale, kui õpilased valmistusid kirja panema oma elamusi Paddingtoni tänava tulekahju kohta.

21. sajandi õpilase, Mirabelja Kuurmnni kiri 17. sajandi Londonist.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

15. märts alates 10.00

HANILA-KÕMSI RAHVAMAJAS

Etteregistreerimine telefonil 5323 2454

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

Teadaanne Läänemaa vaegkuuljatele

1. märtsil 2022

toimub Haapsalu Sotsiaalajas (aadressil Kastani tn 7, Haapsalu linn) Tallinna Kuulmisrehabilitatsiooni Keskuse vastuvõtt ja nõustamine kuulmisabi vajajatele.

Palume kindlasti registreerida telefonil 52 40 325.

Läänemaa Vaegkuuljate Ühingu juhatus

Oleme väga tänulikud kõigile, kes on juba annetanud torni renoveerimiseks.

EELK Lääne-Nigula kogudus

Austatud kirikulised, kogukonnaliikmed, külalised!

Lääne-Nigulas on pika ajaloo kirik, mis on ehitatud 13. sajandil. Kiriku 52-meetrine torn on valminud 1760. aastal. Tornist avaneb kaunis vaade ümbruskonnale. Lääne-Nigula kogudus soovib olla osa kogukonnast, korraldada kirikukontserte, ekskursioone kirikusse. Koguduse soov on renoveerida kirikutorni ja see külastajatele avada.

Torni pääsemiseks on vaja tagada eelkõige ohutus: parandada tuleb trepp, paigaldada turvapiirded, käsipuud. Tööde teostamisel soovime kasutada kohalike firmade toodangut ja töökäsi. Esialgne hinnapakumine on 14 596 €.

Kogume annetusi torni renoveerimiseks.

Arve nr EE491010602004146002

Annetusele lisage palun seletuseks Lääne-Nigula kirikutorni renoveerimine

Tänades ja õnnistust soovides

Lääne-Nigula kogudus

Nõva kant väärtustab oma kodukandi ajalugu

Oleme ühiste huvidega perede ühendus NordEstNõva. Väärtustame oma kodukohta, kodukandi ajalugu, esiisade-emade oskusi ja meile läheb korda kogukonnas toimuv.

NEN asutati 2006. aastal, kus põhiliikmeid on 19, aga meie tegevus haarab paljusid valdkondi ja tegevusi Nõva kandis – Peraküla koolitee taastamine, mõisarada ja infotahvel, kodukandi päevad, näitused Nõva koolis, viikingipaatide projekt, Nõva pärandkultuuri kogumike koostamine ja väljaandmine. Samuti olime MTÜ Loode Eesti Geopargi asutajaliikmete hulgas.

Nõva osavallas on ca 350 alalist elanikku. Paljude meie tegevustega on liitunud kohalikust kultuurielust huvitatud nädalalõpu- ja suvenõvalased. Viimase aja olulisem töö on olnud piirkonna muistsete ja tänaste talude lugude kogumine. Ilmunud on 9 külaraamatut, mis on talletatud ka Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiiviraamatukogus. Trüki valmis saab peatselt ka viimane, Nõva küla raamat. Oleme korraldanud raamatute esitlusi, külade- ja mõisapäevi, kus on tutvustatud paiga ajalugu ja tänast elukorraldust. Raamatute kirjutamisel on loodud sidemeid kunagi sõja jalust põgenenud elanikega Rootsis, Norras ja USA-s. Põgenike lugude, Siberisse küüditatud ja metsavendade mälestuste põhjal sai eelmisel aastal koostatud ja välja antud kogumik „Rahutud aastad“, mis valmis Eesti taasiseseisvuspäevaks. Esitus toimus 20. augusti 2021 pidulikult Nõva ja Saue lauljate ühisel kontsertüritusel Nõva kooli aulal. Kogumikud on leidnud laialdast huvi mitte ainult kohalike elanike hulgas vaid ka kaugemal maailmas. Rõõmu teeb see, et tegevusse on kaasatud kogukond laiemalt.

Külalugude põhikoostaja on juba aastaid olnud Silvi Koppelmaa. Nõva kandi ajaloo ja mäles-

tuste hoidjana on ta jätkanud oma kunagise hea naabri, külamuuseumi rajaja Põlluotsa Liine (Aliine Pajuste) lugude ja märkmete täiendamist. Mälestuste arutamist on iganädalastel „supiteispäevadel“. Sinna kogunevad pensionärid, kes veel mäletavad kohalikku ajalugu ja inimesi. Appi on tulnud ka nooremad, kes koguvad foto- ja arhiivimaterjali, meie väljaannete lõppvormistaja - küljendaja ja kujundaja on Öne Rüütel.

Lähiajal tahab MTÜ NordEstNõva välja anda veel ühe raamatu - „Nõva asutused läbi aegade“. Sellekohane vägagi mahukas fotonäitus toimus kohaliku kooli aulal paar aastat tagasi. Nõval on läbi aegade olnud üle 30 asutuse ja organisatsiooni. Paljud ei tea Nõval tegutsenud haiglast või Veskijärve tellisetehasest. Täna on kõik haruldased fotod skaneeritud ja käib lisaandmete kogumine.

Head inimesed, kes te olete Nõvalt liikunud kaugemale naabrusesse, aga ka kohalikud. palun vaadake üle oma fotoalbumid, uidake mälusoppides, pange kirja oma mälestused, mis seotud siinse kandiga. Iga mälestuskild ja foto, olgu see Nõva kool, meierei, kolhoos või kauplus, on oodatud!

Võtke ühendust: Silvi Koppelmaa 5611 1347
silvikoppelmaa@mail.ee
Silja Silver 56214381 siljasilver@hotmail.ee

MTÜ NordEstNõva ja raamatu koostamise meeskonna nimel **Silja Silver**

Piirsalu külaseltsi 2021. aasta tegemistest

Marje Viigipuu

Piirsalu külaseltsi juhatusel liige

2021. aasta oli piirangute aasta, mis jättis tugeva jälje ka Piirsalu külaseltsi tegevusse. Pidime loobuma paljudest üritustest, traditsioonilisest aastalõpupeost, teatrietendusest rahvamajas ja tugevasti oli häiritud ringide tegevus.

Siiski õnnestus korraldada ka mõned suuremad üritused nagu jaanituli ansambliga „Traffic“ ja suvine aiareis Pärnumaa aedadesse ning sügisel enne uut koroonapuhangut jõudis rahvamajja Tornimäe Näiteselts etendusega „Pansionaat Eluratas“. Aktiivselt kasutati rahvamajas raamatulaenukuskeskuse teenust, sest seda saime osutada ka kontaktivabalt ning järgides piirangute nõudeid. Väga populaarne oli massaažiteenus, mida osutas Ülle Erman.

Vaatamata raskele aastale oli meil edukas projektide aasta. Külaselts on juba ligi kümme aastat üritanud leida raha ja teinud erinevaid taotlusi, et alustada rahvamaja teise korruse väljaehitamist, kuid polnud siiani kahjuks tulemusi. Teise korruse väljaehitamine metsa- ja loodusõppekeskuseks on valla ja külaseltsi arengukava järgne eesmärk, millega on plaanis luua täiendavad võimalused seltsi tegevuste väljaarendamiseks ning tingimused laagrite korraldamiseks.

Suur tänu Madis Riimannile info vahendamise eest ning Urmas Reitelmannile, kelle eestvedamisel õnnestus saada riigieelarvelist rahastust 15000 eurot, et alustada teise korruse väljaehitamist.

Ehitustöödega alustas parima hinnapakkumise teinud Resteh OÜ juuni lõpus ning detsembri lõpuks valmis õppeklass, paigaldati katuseaknad ja kaks otsaakent, millega loodi tingimused, et teine korrus edaspidi täielikult välja ehitada. Investeeringuprojekti maksumus oli kokku 29967

Teise korruse väljaehitamine. Pildi autor on Marje Viigipuu

eurot, millest moodustas riigieelarveline toetus 15000 eurot, Lääne-Nigula valla investeerimistoetus 6878 eurot ning külaseltsi omaosalus 8089 eurot.

Kuigi me ei saa veel kasutada õppeklassi, toimub veebruaril lõpus rahvamajas Risti noorkotkaste rühma talvelaager.

Teine edukas projekt oli Piirsalu pargi puurkaevu rajamine kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) toel. Puurvesi OÜ rajas puurkaevu, mille maksumus oli 2298 eurot. Külaseltsi omaosalus oli 229,80 eurot ning KOP toetus 2068,20 eurot. Puurkaevu rajamiseks vajaliku rasketehnika sissepääsuks parki pidime laiendama sissesõiduteed. Selleks saagis Ahto Viigipuu teeäärset võsa ja puid, mis läksid küttepudeks

meie rahvamajale. Puude vedu pargist rahvamajja toimus kevadise talgutööna meie tubli külarahva kaasabil. Puurkaevule pumba ostmiseks ei õnnestunud kaasavast eelarvest raha saada, kuid Piirsalu küla inimesed ja seltsi toetajad tegid annetusi ning septembris saime puurkaevule paigaldada ka 2100 eurot maksva pumba. Suur aitäh kõikidele annetajatele!

Piirsalu külaselts loodab väga, et alanud aasta tuleb tegus ja piirangutevaba, et saaksime jätkata oma ringide tegevusi ning korraldada traditsioonilisi ja ka piirangute tõttu ärajäänud üritusi.

13. märtsil kell 11.00 ootame kõiki külaseltsi liikmeid Piirsalu rahvamajja üldkoosolekule. Koosolekule on oodatud ka kõik külaelanikud ning kohapeal on võimalik astuda seltsi liikmeks.

Timberston

HAKK-PUIDU

ost-müük, tootmine

Jaak Raid
tel 5362 8043
jaak.raid@timberston.ee

OHVRIABI KRIISI-TELEFON 116 006

JAGA OMA MURET

WWW.PALUNABI.EE

Kultuurisõnumeid Kullamaalt

Loit Lepalaan

Kullamaa kultuurimaja juhataja.

Rahvaharidusseltside liikumine Eestis sai alguse 4. märtsil 1906.aastal, mil Eestimaa Kuberman-guvalitsus kinnitas sellekohased eeskirjad. Kodanikualgatuse korras asutatud haridusseltside eesmärk oli edendada emakeelset rahvaharidust, luua eestikeelseid koole, asutada raamatukogusid ja edendada kultuurielu.

Esimene Eesti Rahvahariduse Selts loodi 24. augustil 1906.a. Tallinnas, mille eestseisuse esimeheks oli Tallinna esimene eestlasest linnapea Voldemar Lender.

Esimene rahvaharidusselts Läänemaal asutati aga Kullamaal 4. veebruaril 1907.a. Seega täitub tänava sellest sündmusest 115.a. Kullamaa Haridusseltsi asutajaliikmeks ja esimeheks oli Vaikna vallakooli juhataja Eero Veidermaa. Omamoodi huvitav seos on Kullamaa ja Tallinna haridusseltside esimeestega. Kullamaal, Üdruma külas sündinud Eero Veidermaa noorem vend, tulevane Eesti Vabariigi haridusminister ja Tallinna hariduselu juht Aleksander Veidermaa oli abielus Voldemar Lenderi abikaasa Elfriede Lenderi õega. Tartu Ülikoolis ladina keele õpetaja kutse omandanud Elfriede Lender asutas 1907.a. Tallinnas esimese eestikeelse tütarlastekooli. Aastal 1917 õppis Elfriede Lenderi Tütarlaste Eragümnaasiumis juba 461 õpilast, kellest valdav enamus olid eestlased. Kool gutses kuni 1940.aastani.

Kullamaa Haridusseltsi kõnekoosolekute ja ürituste toimuspaigaks kuni Silla Ministeeriumikooli valmimiseni oli Kullamaa kirikumõisa leerimaja. Siin avati ka 1907.a. seltsi raamatukogu. 1910.a. asutati haridusseltsi juurde segakoor ja 1927.a. teatriring ning spordiring „Arendaja“. Olgu mainitud, et aastatel 1910-

1930 oli Kullamaa hariduselu väga rikkalik. Nimelt töötas Silla ministeeriumikool (hilisem Silla 6-kl Algkool), Apostlik Õigeusu I järgu kihelkonnakool ja Oskar Deklau erakool. Kas pole tähelepanuväärne !

6. veebruaril 1927.a. Silla koolimajas peetud seltsi XX tegevuse aastapäeva ürituse trükisest võib lugeda, et seltsi kuulub 160 liiget, teatriringi repertuaaris on 26 näitemängu ning segakoor on ettekandnud 150 laulu. Kas pole muljet avaldavad arvud!

Kullamaa Haridusseltsi Teatriringi juht ning lavastaja oli kohalik konstaabel Alfred Sammet, kelle käe all nägid rambivalgust sellised suurlavastused, nagu A. Kitzbergi „Püve talus“, „Enne kukke ja koitu“, „Libahunt“, A.H.Tammsaare „Härra Mauruse I järgu kool“, P. Vallaku „Epp Pillalpardi Punjaba potitehas“, H. Raudsepa „Sinimandria“, H. Wuolijoe „Niskamäe naised“. Segakoor Peeter Maleini juhatusel osales aastast 1910 kõikidel enne II Maailmasõda toimunud Üldlaulupidudel. Viiekümneliikmeline laulukoor oli Eesti Lauljate Liidu liige.

1938.a. protokolliraamatust võib lugeda, et seltsi esimees on Eero Veidermaa, abiesimees Alfred Sammet, sekretär Jüri Uustalu, laekur Helene Arula, abilaekur August Kasemaa.

Vaimse kultuuripärandi olulise kandjana tegutsenud Kullamaa Haridusselts keelustati 1940.a. Kauaaegne Kullamaa Haridusseltsi esimees, Eesti Kirjanduse Seltsi liige, Läänemaa Õpetajate Liidu esimees, Kaitseliidu Kullamaa kompanii pealik Eero Veidermaa, kelle sünnist täitub tänava 21. märtsil 140 aastat, arreteeriti NKVD poolt ja eritribunali otsusega hukati Venemaal Sosva vangilaagris 28. veebruaril 1942.a. 7. oktoobril 2017.a. avati Kullamaal Eero Veidermaale ja Kullamaa Haridusseltsile mälestussammas.

Kullamaa Haridusseltsi spordiring „Arendaja“ 1935.a. Paremalt esimene seisab Eero Veidermaa

Mälestussamba avamine Kullamaal 7. oktoobril 2017.a.

Eesti Vabariigi aastapäev Kullamaal

24. veebruaril 2022

KELL 12.00
PIDULIK TSEREMOONIA KULLAMAA VABADUSSAMBA JALAMI
MÄNGIB KULLAMAA MUUSIKA SELTSI SÕPRADE ORKESTER

KELL 12.30
PIDUPÄEVAKONTSERT KULLAMAA KULTUURIMAJAS

RAAMATUKOGUDE AASTA 2022

Lääne-Nigula raamatuklubi

Märtsi raamat on Elin Toona Gottschalki "PAGULUSSE. LUGU ELUST, SÕJAST JA RAHUST"

Kohtume 31. märtsil 2022 kell 18.00, et arutada loetut raamatukogude videosillal

Lääne-Nigula valla raamatukogud

RISTI TALUTURG 2022
RISTI TURUPLATSIL LÄÄNEMAAL

KELL 10 - 12

19. VEEBRUAR
12. JA 26. MÄRTS
9. JA 23. APRILL
14. JA 28. MAI
11. JA 25. JUUNI
9. JA 23. JUULI
13. JA 27. AUGUST
10. JA 24. SEPTEMBER
8. JA 22. OKTOOBER
12. JA 26. NOVEMBER
17. DETSEMBER

MÜÜJATE REGISTREERIMINE: lingid.ee/taluturg
KONTAKT TEL. 5635 2591

KULLAMAA KULTUURIMAJAS
13. MÄRTSIL 2022 KELL 13.00

ORKESTER

SAKU

kontsert pühendusega
Emakeelepäevale

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT
ARVI MIIDO
KONTSERT ON TASUTA

Eesti
Kontsert

Eesti Rahvusmeeskoor

Eesti Rahvusmeeskoor

Dirigent Mikk Üleoja
Ester Mägi ja Mart Saare meeskoorilooming

K 9. MÄRTS 19.00
Oru kultuurisaal

Pilet: 12 € eestikontsert.ee

HOOAJA PEATOETAJA | admirals

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Suvekursus noortele
vask- ja löökpilli-
mängijatele Kullamaal

Oppejõud: Madis Vilgats ^{TUUBA}
Andres Kontus ^{TROMBOON}
Mattias Vihmann ^{METSASARV}
Heigo Rosin ^{LOOKPILLID}
Indrek Vau ^{TROMPET}

04.07.–09.07.2022 Koostöös Lääne-Nigula valla
Kullamaa osavallaga

REGISTREERIMINE — eamt.ee/suvekursus

Mida saan mina ise teha
haiglate aitamiseks?

Püsin kodus ja väldin
mittevajalikke kokkusaamisi

Kannan avalikus
kohas kaitsvat maski

Haigena püsin kodus,
kiirabi ja EMO poole
pöördun ainult hädavajadusel

OLEN VAKTSINEERIMATA **OLEN VAKTSINEERITUD**

Kaitsen ennast
raskesti COVIDis
haigestumise eest
vaksineerimisega.
Info: vaksineeri.ee
või telefon 1247

Arvestan, et viirus
levib praegu nii kiiresti,
et võin olla nakatunud
ja teisi nakatada,
isegi kui näin
ise terve ja olen
vaksineeritud

**LINNAMÄE
SEGAKOOR
OOTAB UUSI
LAULJAJD!**

OOTAME UUSI LAULJAJD
KÕIKIDESSE
HÄÄLERÜHMADDESSE!

LINNAMÄE SEGAKOOR TEEB PROOVE
PÜHAPÄEVITI 16-19.

TÄPSEM TEAVE:
59058999, ELERIKRISTEL@GMAIL.COM
(DIRIGENT ELERI-KRISTEL KUIMET)

**LAUL TEEB TUJU
RÕÕMSAKS
JA KEHA
TERVEKS!**

**RÄNNA
ROOTSI** | Armastatud
maitseed

Pakume tööd:
VORSTIPRITSIALE

Töö kirjeldus: • Vorsti- ja singiseude pritsimine kesta või soolde.

Ootused kandidaadile:

- Meeskonnatöö oskus
- Lõhnitööle vajalik kilrus
- Kohusetundlikkus, püsivus ja täpsus
- Valmisolek töötada vahetustes (P-N 6:00-14:30, 14:30-23:00, nädal hommikuti, nädal õhtuti).

Ettevõtte pakub:

- Kohapealset väljaõpet
- Töövahendeid ja tööriideid
- Ettevõttepoolset erinevate toetuste (sh sporditoetus) paketti
- Tasuta transporti Haapsalust, Linnamäelt, Taeblast, Paliverest, Martnast.

Lisainfo: Töökoht asub Kirimäel, Lääne-Nigula vallas, Haapsalust 15 km Tallinna poole. Kui sul on küsimusi, siis helista 472 5080. Saada oma CV meile CVKeskus.ee keskkonnas või e-posti, aadressil personal@rannarootsi.ee märgusõnaga "VORSTIPRITSIA".

Rannarootsi Lihatoetus AS on Eesti kapitalil põhinev lihatööstus, mille tooteportfellis on üle 200 lihatoote ning töötab ligi 180 inimest. Rannarootsi on kolmel järjestikusel aastal pälvinud "Eesti Parima Toiduaine" tiitli lihakategoorias. Igapäevaseit valib ligi 35 000 inimest enda toidulauale mõne Rannarootsi toote.

**Lõõgastav joonistamise
õpituba**

Joonistamisoskus ja vahendid
kohapeal olemas!

Juhendab KARIN MÄGI
Palivere raamatukogus,
3. märtsil,
algusega 18:00

MINU
ALASKA

Oru kooli vilistlaste
NÄITUS

MINU MAAILM

LASI maja II korruse peeglisaalis

**Lääne-Nigula
valla ajaleht**

Tasuta valla ajaleht jõuab üks kord kuus igasse Lääne-Nigula valla postkasti. Tiraaz 3202 ex.
Reklaame, teateid ja kaastöid ootame meiliaadressile maris.siemes@laanenigula.ee või võtta ühendust tel 56 611 620.
Toimetaja Maris Siemes,
Küljendus-kujundus Absoluutne OÜ,
Trükk PRINTALL trükikoda

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee